

JOZEF-FREDERIK VERCOULLIE* (1857-1937)

1890

Vercoullie, Jozef, Frederik, werd geboren te Oostende de 20e april 1857 en overleed te Gent op 4 februari 1937.

Hij volbracht zijn middelbare studie bij het gemeentelijk college van Oostende en zijn hogere studie, van 1874 tot 1878, bij de Ecole normale des Humanités (afdeling moderne talen) te Luik. Hij verkreeg het diploma van geaggregeerd leraar van het hoger middelbaar onderwijs voor het Nederlands en het Duits

op 30 augustus 1878 en voor het Engels op 26 augustus 1879.

Hij werd benoemd tot leraar aan het Koninklijk Atheneum te Luik op 28 september 1878 en werd belast met een deel van de cursussen in het Nederlands, het Engels en het Duits; hij ging over naar het Koninklijk Atheneum te Gent op 27 september 1883 als tweede leraar in het Duits. Op 21 december 1883 werd hij belast met de cursus Duits bij de middelbare school te Gent en in februari 1884 met de cursus spraak-kunst van de drie germaanse talen bij de Vlaamse normaalafdelingen, toegevoegd aan de Faculteit der Letteren en Wijsbegeerte van de Universiteit te Gent. Op 30 januari 1885 werd hij benoemd tot speciaal leraar bij genoemde afdelingen; hij verliet het Koninklijk Atheneum op

10 maart en de Middelbare school op 30 april 1885.

Na de opslorping van de normaalafdelingen door de Faculteit der Letteren en Wijsbegeerte, werd hij benoemd tot docent bij deze Faculteit op 17 oktober 1890, tot buitengewoon hoogleraar op 6 augustus 1892 en tot ordinarius op 3 augustus

(*) Tot 1912 wordt de biografie gevolgd die Vercoullie zelf in het Frans opstelde voor het *Liber Memorialis. Notices Biographiques*, T. I, p. 233-240; de bibliografie tot 1927 is gesteund op die van Dr. C. De Baive, dl. 1, p. 11-29 van het *Album Vercoullie*, 1927. Andere geschriften over Vercoullie zijn: W. PEE, *Professor Jozef Vercoullie* in het Gedenkboek uitgegeven ter gelegenheid van het 50 jarig bestaan van het Genootschap De Heremanszonen, Gent 1936; J. MANSION, *Jozef Vercoullie (1857-1937)* in *Handelingen van de Koninkl. Comm. v. Toponymie en*

1896. Hij doceerde er dezelfde vakken als bij de Vlaamse normaalafdelingen, namelijk: 1. Vertaling van het blad en verklaring van Nederlandse schrijvers (partim); 2. Filologische oefeningen op het Nederlands; 3. Encyclopedie van de germaanse filologie; 4. Vergelijkende spraakkunst van de Indo-Europese, inzonderheid de Germaanse talen; 5. Historische spraakkunst van het Nederlands; 6. Grondige verklaring van Nederlandse schrijvers (Middeleeuwen en Moderne Tijden); 7. Gotisch.

Het K. B. waarbij hij tot ordinarius werd benoemd, ontlastte hem echter van het deel vertaling en verklaring van Nederlandse Schrijvers waarvan hij titularis was, en van het gedeelte Middeleeuwen van de cursus Grondige verklaring van Nederlandse schrijvers; dit laatste punt werd toegelicht bij Ministerieel Besluit van 24 december 1896.

Op 24 oktober 1888 werd hij belast met de cursussen Vergelijkende Spraakkunst en Latijn bij de middelbare normaalafdeling te Gent. In 1898 werd de cursus in het Latijn vervangen door een cursus Verklaring van oudere Nederlandse en Franse teksten.

De Académie royale de Belgique kende hem een De Keyn-prijs toe in 1890 voor zijn *Etymologisch Woordenboek der Nederlandsche Taal* en een tweede De Keyn-prijs in 1894 voor zijn *Nederlandsche Spraakkunst*. Hij werd verkozen tot lid van de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde te Leiden op 18 juni 1891. De Académie royale de Belgique benoemde hem tot corresponderend lid op 1 december 1902 en tot werkend lid op 6 december 1909. Op 31 maart 1919 werd hij benoemd tot werkend lid van de Koninklijke Vlaamse Academie voor Taal- en Letterkunde. In 1926 werd hij lid van de Commissie voor Toponymie en Dialectologie. Hij was lid van het Zeeuws Genootschap der Wetenschappen en van de Belgische Commissie voor de vertaling van de wetteksten. Op 26 maart 1927 riep de Universiteit te Utrecht hem uit tot doctor honoris causa. Inmiddels was hij bij K. B. van 6 december 1926 toegelaten tot het emeritaat. Ter gelegenheid van zijn emeritaat en van zijn zeventigste verjaardag werd hij op 13 mei plechtig gevierd in de aula van de Universiteit en werd hem een lijvig feestalbum opgedragen. Hem werd de Burgerlijke medaille 1^e klas toegekend; hij was commandeur in de Kroonorde en in de orde van Oranje-

Dialectologie, XI, 1937; M. BASSE, *Professor Jozef Vercoullie*; in de reeks Vlamingen van Betekenis, Antwerpen, De Sikkels, z. j.; E. BLANCQUAERT, *In Memoriam Jozef Vercoullie (1857-1937)* in Rev. Belge de Philol. et d'Hist., XVI, DEZ., *Bij de 100^e verjaardag van Prof. J. Vercoullie's Geboorte*, in: *Bij de 100^e verjaardag der geboorte van Mac Leod en Jozef Vercoullie*, uitg. v. d. Kon. Vla. Acad. van Taal- en Letterk., reeks X, n° 7, 1957.

In Memoriam Professor Emeritus Dr. Jozef Vercoullie 1857-1937. Uitg. v. d. Bond van Gentsche Germanisten, Gent 1937. (Bundeling van opstellen over Vercoullie, reeds elders verschenen, van de hand van Prof. Dr. FR. BAUR, Prof. Dr. E. BLANCQUAERT, Prof. Dr. P. DE KEYSER, Dr. J. GOOSSENAERTS, Prof. Dr. J. MANSION, Dr. WILLEM PEE, Prof. Dr. M. SABBE; met een Woord Vooraf van O. D. en een Slotwoord van Dr. M. I. J. DERUELLE).

DE REUL, PAUL. *Notice sur Joseph Vercoullie...* (avec portrait). *Annuaire de l'Académie Royale de Belgique* 1943, CIX, Notice biographique, 91-104. Prof. Dr. R. FONCKE. *Wijlen Prof. J. Vercoullie en de Folklore*. Versl. en Med. Kon. Vl. Acad., 1952, 997-1004.

Nassau en Groot-officier in de Leopoldsorde. Hij overleed te Gent in zijn tachtigste levensjaar, op 4 februari 1937.

Uit zijn talrijke publicaties en zijn lange loopbaan in het hoger onderwijs is gebleken dat de betekenis van Vercoullie vooral ligt in het feit dat hij, als eerste in Vlaanderen, volkomen op de hoogte was van de Germaanse taalwetenschap van zijn tijd. Wijlen prof. J. Mansion uit Luik, die zijn oud-leerling is geweest, getuigt in Hand. Comm. v. Toponymie en Dialectologie, XI, 1937, p. 19: „Toen ik in 1898 zijn cursus in de vergelijkende grammatica der Germaanse talen volgde, waren de tekstboeken die wij moesten doorwerken, *Streitberg's Urgermanische Grammatik*, toen pas verschenen, en de nauwelijks oudere *Urgermanische Lautlehre* van Noreen. Dit laatste boek lazen wij in de Duitse vertaling, terwijl Vercoullie, voor wie geen vreemde talen bestonden, de oorspronkelijke Zweedsche editie gebruikte. Ik geloof niet dat iemand het hem toen aan een Duitse of andere universiteit zou verbeterd hebben”.

Terecht wijst Mansion er ook op, dat het onderwijs in de Germaanse en de Nederlandse taalkunde aan de vier Belgische Universiteiten door Vercoullie werd beïnvloed. Scharpé te Leuven, Mansion en Verdeyen te Luik, Dufflou te Brussel waren immers zijn oud-studenten. Te Gent werd hij opgevolgd door De Keyser, ondergetekende en Baur, waarvan de eerste twee eveneens zijn colleges hadden gevolgd; de in 1947 te Gent benoemde neerlandicus, Willem Pée, is eveneens oud-leerling van Vercoullie, en gedeeltelijk ook van ondergetekende. Dit feit heeft een niet te onderschatten belang voor de relatief grote homogeniteit van het beschaafd Nederlands in het Zuiden. Vercoullie was inderdaad, hoewel West-Vlaming en tijdgenoot van zovelen die een beschaafd Westvlaams wilden propageren, geen particularist. Hij erkende het feit dat het algemeen beschaafd vooral in het Noorden een levende taal was, en dat de Vlamingen zich daarnaar hadden te richten.

Zijn *Nederlandsche Spraakkunst* stak torenhoog uit boven de grammatica's van zijn tijd in België en oefende dan ook een zeer grote invloed uit. Zijn *Etymologisch Woordenboek*, het eerste dat in het Nederlands taalgebied het licht zag, blijft naast dit van van Wijk, een eervolle plaats bekleden onder de Nederlandse taalkundige werken. In zijn *Taal der Vlamingen* komen tal van wetenswaardigheden voor, die men elders niet vindt, en zijn theorieën over de vroege Germaanse kolonisatie in onze gewesten hebben lang niet uitgedaan.

Als professor en als mens was hij de gemoedelijkheid in persoon. Hij wist de droge stof van zijn onderwijs te doen leven en te kruiden met pittige anekdoten. Onder zijn oud-studenten telde hij enkel vrienden. Ook in de Vlaamse taalstrijd liet hij zich niet onbetuigd en gaf soms in lastige omstandigheden blijk van een rotsvaste overtuiging. Jarenlang was hij algemeen voorzitter van het Willems-Fonds en van de universitaire voordrachten voor het volk. De geleerde, de professor en de flamingant Vercoullie vormden een harmonisch geheel; zij die hem hebben gekend, zullen hem nooit vergeten. Zijn aandenken verdient eveneens door de komende generaties te worden bewaard.

E. BLANCQUAERT.

PUBLIKATIES VAN J. F. VERCOULLIE

IN BOEKVORM

- Algemene Inleiding tot de Taalkunde.* Gent, Ad. Hoste; 1890¹, 1900², 1922³.
Beknopt Etymologisch Woordenboek der Nederlandsche Taal. Gent, J. Vuylsteke. 's-Gravenhage, M. Nijhoff; 1890¹, 1898², 1925³.
Schets eener Historische Grammatica der Nederlandsche Taal (met 2 kaarten). Gent, J. Vuylsteke, 1892¹, 1900², 1906³, 1922⁴.
Nederlandsche Spraakkunst. Gent, J. Vuylsteke, 1894¹, 1900², 1907³, 1920⁴, 1924⁵, (2^e oplage).
Werken van Zuster Hadewijk. II. Proza. Uitg. v. d. Maatsch. der Vla. Bibliophilen, 4^e r., n° 11. Gent, Ad. Hoste, 1895.
Synonymia Latino-Teutonica (ex etymologio C. Kiliani Deprompta). Latijnsch-Nederlandsch Woordenboek der XVIIe eeuw. III. Uitg. v. d. Maatsch. der Antwerpse Bibliophilen, n° 22. Gent, Ad. Hoste; 's-Gravenhage, M. Nijhoff; Antwerpen, J. E. Buschman, 1902.
Werken van Zuster Hadewijk. III. Inleiding, Varianten, Errata. Uitg. v. d. Maatsch. der Vla. Bibliophilen, 4^e r., n° 14. Gent, Ad. Hoste, 1905.
Geschiedenis der Nederlandsche Taal. Gent, Uitgevers- en Boekdrukkershuis v/h Ad. Hoste N. V., eerste dr. 1916; tweede dr. 1923.
De Taal der Vlamingen ¹(1923) en ²(1925), Nr. 3 van de verzameling Cultuur en Wetenschap, Brugge, De Centrale Boekhandel.
De Diersage en Reinaert de Vos. Nr. 16 van de verzameling Cultuur en Wetenschap. Brugge, Centrale Boekhandel, 1925.
Algemeen Fransch-Nederlandsch en Nederlandsch-Fransch Woordenboek. Dictionnaire Général Français-Néerlandais et Néerlandais-Français. Gent, Gand, Vanderpoorten en Cie, 1927-1928.
Groot Nederlandsch en Fransch Woordenboek. Grand Dictionnaire Français et Néerlandais. Gent, Gand, Vanderpoorten & Cie, 1927.
Dictionnaire de poche Français-Néerlandais et Néerlandais-Français, d'après le Grand Dictionnaire de J. Vercoullie, professeur à l'Université de Gand. Fransch-Nederlandsch en Nederlandsch-Fransch Woordenboek naar het Groot Woordenboek van J. Vercoullie, hoogleraar te Gent. Gand, Gent, Vanderpoorten & Cie, z. j.

ALS BIJDAGEN IN TIJDSCHRIFTEN EN VERZAMELWERKEN

- De prothetische t van Tachtig.* Noord en Zuid, 6, 299-301.
Moederziel alleen. Noord en Zuid, 7, 87-90.
Nog eens de prothetische t van Tachtig. Noord en Zuid, 7, 91-94.
De academische Studie der Germaansche Philologie. Nederlandsch Museum, 2^e reeks, 2, 300-315.
Stiefvader. Noord en Zuid, 8, 231.
Ostende en Oostende. Noord en Zuid, 8, 237.
Nog andermaal de prothetische t van Tachtig. Noord en Zuid, 8, 238-241.
Bederven, Sterven, Zwerven, enz. Noord en Zuid, 8, 241.
Absolute Naamvallen. Noord en Zuid, 8, 353-356.
Spraakleer van het Westvlaamsch Dialect. Onze Volkstaal, 1885, 1-47.
Absolute Naamvallen. Noord en Zuid, 9, 95-99.
La Formation des Professeurs de Langues Vivantes en Hollande. Revue de l'Instruction Publique en Belgique, 29, 158-161.
Ook in een Belgisch Tijdschrift (Ostende voor Oostende). De Toekomst, 6^e r., jg. 5, dl. 30, 297-298.
Voor Zuid-Nederlanders. De Toekomst, 6^e r., jg. 5, dl. 30, 356-361.
Ja, toch een nieuw paragraaf. Noord en Zuid, 10, 6-11.
Van den Balk en den Splinter. Nederlandsch Museum, 3^e r., jg. 3, II, 309-312.
Hoe moet men schrijven: ik las in De Gids, in De(n) Gids of in den Gids? De Toekomst, 7^e r., jg. 3, dl. 33, 258-259.

Over Klemtoon. Open brief aan den heer Pol de Mont. De Toekomst, 7^e r., jg. 4, dl. 34, 294-296.
Zuster Hadewijk. Hand. XXIe Ndl. Taal- en Letterk. Congres. Gent, 1892, 188-189.
Eenheid van Taal. Nederlandsch Museum, 4^e r., jg. 1, II, 212-220.
Nog iets over Stoeppjes. Ts. v. Ned. Taal- en Letterk., 12, 280.
Een Blik in de Geschiedenis onzer Taal. De Toekomst, 8e r., jg. 3, dl. 38, 25-30.
Voorrede, in Leiddraad tot de Geschiedenis der Nederl. Letterk. door A. Bielen. Antwerpen, De Nederl. Boekhandel, I-III.
De phonetische Waarde der Gothische Letterteekens ai en au, b, d en g. Société pour le Progrès des Etudes Philologiques et Historiques, Annuaire-Bulletin, 1898-1899, 79-80.
De Gedachtengang in Da Costa's Hagar. Ibid. 1900, 15-16.
De Etymologie van Go. augo (Ndl. oog). Ibid. 1900, 16-20.
Brederodiana. Ibid. 1901, 38-39.
Achtervoegsel -ing in namen van plaatsbewoners (Mecheling, enz.). Ibid. 1901, 39-40.
L'Université Flamande. Almanach de l'Université de Gand, 1901.
De betekenis van de Uitdrukking Gods liefde in Vondel's Huweliks Trouw (Rei van den Gysbrecht). Société pour le Progrès des Etudes Philologiques et Historiques. Annuaire-Bulletin 1902, 59-60.
De Vlaamsche Beweging en het Willemsfonds. Minerva, Leiden, 1902.
De Vereenvoudiging van de Schrijftaal. Het Volksbelang, 1902, 13 en 20 September.
Emmerappel. Ts. v. Ned. Taal- en Letterk., 21, 153-155.
Over een teruggevonden Diminutiefsuffix. Société pour le Progrès des Etudes Philologiques et Historiques. Annuaire-Bulletin, 1903, 15-16.
L'étymologie de Vlaming et Vlaanderen. Ac. r. de Belg., Bullet. Classe des Lettres, 1903, 484-491.
Le Flamand dans la Farce de Pathelin. Tweede hoofdstuk (blz. 125-126) van Les Jargons de la Farce de Pathelin... par L. E. CHEVALDIN. Paris, 1903.
Sind die Flamländer für die Deutschen keine Germanen? Zs. des Allg. Deutschen Sprachvereins. Berlin, 1903, jg. 18, kol. 360.
De Liederavonden van het Willemsfonds. Lente, 's-Gravenhage, 1904, 19 Maart.
Etymologische Sprokkels („Pruimedant...“ „Pypegale...“ „Toelast...“ Verwarring van e, a, o). Mélanges Paul Fredericq. Bruxelles, 1904, 161-165.
Janne Panne, de tooverheks van Nieuwpoort. Ts. v. h. Willemsfonds, jg. 9, d. 1, 101-115.
Taalvereenvoudiging in Zuid-Afrika. Ibid., jg. 9, d. 2, 230-236.
Levensschets van Julius Vuylsteke (met bibliographie). Annuaire de l'Académie Royale de Belgique, 1905, 149-190.
Zich misspreken en analogievormen. Société pour le Progrès des Etudes Philologiques et Historiques. Annuaire-Bulletin, 1905, 45-46.
Verslag over de Werkzaamheden van de Kommissie voor Eenvormige Uitspraak en voor Vereenvoudigingen in de Schrijftaal. Handel. v. h. XXVIIIe Ndl. Taal- en Letterkundig Congres. Deventer, 1905, 142-144.
Les composés du type brekespel dans les langues germaniques. Société pour le Progrès des Etudes Philologiques et Historiques. Annuaire-Bulletin, 1906, 58-60.
Supplément à ma lecture sur l'étymologie de Vlaming et Vlaanderen. Ac. r. de Belg., Bullet. Classe des Lettres, 1906, 127-129.
Algemeene en vergelijkende Taalkunde. De Vlaamsche Gids, II, 78-88.
Over de vereenvoudiging van onze Schrijftaal. Handelingen v. h. XXIX^este Taal- en Letterkundig Congres. Brussel, 1906, 321-322.
De Reden van Bestaan van de Bastaardwoorden. Société pour le Progrès des Etudes Philologiques et Historiques. Annuaire-Bulletin, 1907, 61.
Etymologies. Emmerappel; Aagtappel; Ammelaken; Veinzen; Maatjespeer; Gul; Das; Estaminet, Stammenee; Hanecnecht. Ac. r. de Belg., Bull. Classe des Lettres, 1907, 425-435.
Le cinquième Congrès Philologique Néerlandais. Revue de l'Instruction Publique en Belgique, t. 50, 310-316.
Het Modernisme. De Vlaamsche Gids, IV, 151-174.

Nog eens *Modernisme*. De Vlaamsche Gids, IV, 539-557.

Etymologies: II. Gansch (*integer, totus*), Pril (*fris, jeugdig*), Fut (*kracht, Fr. Moëlle*), Boerkoozen (*maraischers*), Mijn, Minque (*Crée au poisson*), Op iets vlassen (*guigner q. c.*), Hocuspocus, Hottentot, Liplap. Ac. r. de Belg., Bullet. Classe des Lettres, 1909, 77-86.

Etymologieën (*gansch, pril, fut, boerkoozen, minque, hocuspocus*). Bulletin de la Société pour le Progrès des Etudes Philologiques et Historiques, 1909, 29-31.

De Heidens of Tsiganen. De Vlaamsche Gids, V, 458-468.

De Heer P. Soens en mijn *Modernisme*. Dietsche Warande en Belfort, I, 276-285.

Sprokkelingen op het Gebied der Taalkunde. De Navorscher, 58, 586-587.

Etymologies: III. (Ndl. *Leus, Hgd. Lösung; Haring; De plaats poetsen; Sara-leven, kind-leven; Pistolet, kadetje*). Ac. r. de Belg., Bullet. Classe des Lettres, 1910, 102-107.

L'influence des émigrés des Pays-Bas méridionaux sur les Pays-Bas septentrionaux à la fin du 16e et au commencement du 17e siècle. Bull. de la Soc. d'Hist. du Protestantisme Belge. Bruxelles, 1910, n° 7, 5-11.

Is Jan van Helu de Auteur van „die Yeeeste van den slag van Woeringen”? Handel. v. h. eerste Taal- en Geschiedk. Congres. Antwerpen, 1910, 71-76.

Etymologieën (*Leus; Haring; De plaats poetsen; Pistolet, Kadetje*). Bulletin de la Société pour le Progrès des Etudes Historiques et Philologiques, 1910-1911, 97.

Het Hooger Onderwijs. Vlaamsch België sedert 1830 (D. 5). Gent 1911, 73-207.

Etymologies: IV. (*Aal, Aambei, Aamt; Aard; Adellijk; Abruin; Anker; Baaizout; Baas; Bakbeest; Bakkers; Bargoens*). Ac. r. de Belg., Bullet. Classe des Lettres, 1911, 453-458.

De naam der Salische Franken. Bulletin pour le Progrès des Etudes Philologiques et Historiques, 1910-1911, 134-135.

De etymologie van onze Plaatsnamen op ijde. Ibid., 1912, 37-38.

Het Tocharies, een nieuw ontdekte Indo-Germaanse Taal. De Vlaamsche Gids, VIII, 534-540.

De Taal der Vlamingen. Vlaanderen door de Eeuwen heen (D. I), Amsterdam, 1912, 189-242. Herdrukt in boekvorm, zie blz. 81.

Influences celtiques communes au français et au flamand. Revue des Etudes Préhistoriques, 1913, 3, 202-206.

L'Etymologie de Gand. Annales du XIIIe congrès de la Fédération archéologique et historique de Belgique, 1914, t. II, 120-121.

Sinterklaas. Ts. v. Ned. Taal- en Letterk., 34, 32-34.

Van Jakken en Jassen, van Kwidams en Kwibussen. Volkskunde, 25, 12-16.

Sinterklaas. Volkskunde, 25, 185-187.

Negerhollands Molee, Afrikaans Boetie, Katjipiering, Bibies, Bottel, Ou Sama, Ewwa-Trewwa, Foolstruis. Ts. v. Ned. Taal- en Letterk., 38, 302-306.

Over de verdubbeling en te dezer gelegenheid over Kabouter, Pantoffel, Duffel en Stof. Versl. en Med. Kon. Vl. Acad. 1919, 177-184.

Fransche Titel. Spinaal. Ibid., 1919, 491-492.

Lichi, een Hondennaam. Ned. Ts. v. Volkskunde, 26, 44-45.

Etymologisch Kleingoed. Versl. en Med. Kon. Vl. Acad., jg. 1920, 594-596; 789-795; 959-961; jg. 1921, 165-169; jg. 1922, 1133-1136.

Lijkrede uitgesproken op 12 April 1921, op het Graf van Napoleon Baron De Pauw. Versl. en Med. Kon. Vl. Acad., jg. 1922, 435-437.

Heeft de Klankleer bij de Woordafleiding uitgediend? *ibid.*, jg. 1922, 845-852.

L'orthographe en toponymie. Ac. roy. de Belg., Bulletin Classe des Lettres, 1923, 166-175.

Het Stamland der Indo-Germanen. Versl. en Med. Kon. Vl. Acad., 1923, 441-449.

Lijkrede uitgesproken den 5 December 1923 in het sterfhuis van Mej. Virginie Loveling. *Ibid.*, 1923, 881-882.

„Den Antwerpschen Trûut”. *ibid.*, 1923, 883-884.

De overheersende Rol van de Klankleer in de Taalkunde. *ibid.*, 1923, 885-893.

Estaminet. Lijkwade. Ts. v. Ned. Taal- en Letterk., 44, 320.

Prof. Adolf de Ceuleneer. *Dietsche Warande en Belfort*, jg. 25, I, n° 2, 77-80.
A propos de cloches avec inscriptions flamandes à l'étranger. Ac. roy. de Belg., Bullet. Classe des Lettres, 1926, 338-341.
Inleidend Woord in Nederlandsche Taalgids, Woordenboek van Belgicismen door CONST. H. PEETERS. Antwerpen, „De Sikkel”, 1927, V.
De etymologische Betekenis van Zeeland. De Navorscher, jg. 75, 5-6.
Nog eens Sinte-Lucie-Nacht. De Nieuwe Taalgids, jg. 21, 41-42.
Encore une cloche avec inscription flamande à l'étranger. Ac. r. de Belg., Bullet. Classe des Lettres, 1927, 64.
De Taal van de Kust. Hoofdstuk V, 86-91. Reeks Steden en Landschappen, V. De Kust. Antwerpen, 1927.
Het nieuwe Hoogeschoolprogramma. Versl. en Med. Kon. Vl. Acad., 1927, 897-898.
Over Vertaalwoordenboeken. *ibid.*, 899.
Suiker pinije, een herinnering aan de Gentsche Folklore-Tentoonstelling van Juli 1927. *ibid.*, 985-986.
De etymologie van Mutsaard. *ibid.* 1928, 863-864.
Les noms de nos poissons de mer. Ac. r. de Belg., Bullet. Classe des Lettres, 1928, 5e série, t. XIV, p. 26-32.
Het „to bliktri”-raadsel, in *Donum Natalicum Schrijnen*, 1929, blz. 580-586.
De spelling van de Vlaamische Plaatsnamen. Hand. Comm. voor Top. en Dial., III, 1929, 177-182.
De oorsprong van de naam der Begijnen. Oostvl. Zanten IV, 1929, 105-108.
De Germaansche Etymologieën in den „Dictionnaire Général” van A. Hatzfeld, A. Darmesteter en A. Thomas. Versl. en Med. Kon. Vl. Acad., 1930, 113-115.
Denominatieven en deverbatieven. *Ibid.*, 1931, 455-457.
Lijkrede uitgesproken op het graf van K. de Flou. *ibid.*, 745-746.
Germaansche etymologieën in den „Dictionnaire Général”. *ibid.*, 1934, 233-240.

BOEKBEOORDELINGEN EN VERSLAGEN

Boekbeoordelingen en Verslagen zijn verschenen in:

Nederlandsch Museum, IIe r., jg. 1, I, 217-242; jg. 2, II, 5-27; 231-233; jg. 3, I, 322-338; 367-372; 381-386; 3e r., jg. 1, II, 200-203; jg. 2, I, 133-139; 230-236; jg. 3, I, 170-172; jg. 3, II, 117-120; 321-324; jg. 4, I, 283-284; II, 154-155; 383-384; 4^e r., jg. 1, I, 326-328; 386-389; jg. 1, II, 126-127; 190-192; 4^e r., jg. 2, I, 124-128; jg. 3, I, 360-364; 367-371; jg. 4, I, 237; 314; jg. 4, II, 378-380; *elf Letterkronieken* in 2^e r., jg. 4; 3^e r., jg. 1, 2, 3 en 4; drieëntwintig *Kronieken* in 4^e r., jg. 2, 3 en 4.
Revue de l'Instruction Publique, t. 27, 172-184; t. 28, 44-45; 247-250; t. 29, 46-49; t. 38, 47-50; t. 42, 117-119; 318-320; t. 43, 203-205; t. 46, 286-287; 409; t. 47, 123-124; t. 49, 141-142; t. 50, 37-38; 111-115; t. 52, 60; t. 53, 28-29; 47-48; 148-150; t. 54, 269-270.
De Toekomst, 6^e r., 3^e jg., 28^e dl., 313-316; 366-368; 563; 4^e jg., 29^e dl., 256-258; 361-362; 445-446; 536-537; 5^e jg., 30^e dl., 516-518; 7^e r., jg. 1, 31^e dl., 133-139; jg. 2, 32^e dl., 196-197; jg. 3, 33^e dl., 494-496; 524-525; jg. 4, 34^e dl., 206-208; 253; 407-408; jg. 5, 35^e dl., 165-167; 369-371; 8^e r., jg. 1, 36^e dl., 289.
Noord en Zuid, jg. 8, 225-231; 407-413; jg. 9, 99-104; 190-201; 360-363; 363; jg. 10, 278-287; jg. 11, 109-113.
Taal en Letteren, jg. 1, 63-69; 233-237.
Literaturblatt für germanische und romanische Philologie, jg. 13, kol. 291-292; jg. 18, kol. 188-189.
Literarisches Centralblatt für Deutschland, jg. 1897, kol. 276.
Tijdschrift van het Willems-Fonds, jg. 2, 1e dl., 186-187; jg. 4, 1e dl., 181; jg. 5, 1e dl., 570-571; jg. 6, 2e dl., 355-358; jg. 7, 1e dl., 149; 2e dl. 177-179; jg. 8, 1e dl., 165-167; 262; jg. 8, 2e dl. 63-64; 272; jg. 9, 1e dl. 209-214.
Bulletin de la Classe des Lettres de l'Académie Royale de Belgique, 1903, 235-236; 1910, 145-147; 171; 635-637; 1911, 357; 1920, 10-11; 1925, 268; 1931, 103-105.
Rapport du jury chargé de juger... pour les prix De Keyser. *Ibid.*, 1903, 1905, ... 1926, 1928.

De Vlaamsche Gids, jg. 3, 273-279; jg. 4, 375-384; jg. 5, 171-179; jg. 6, 540-549; jg. 7, 357-358; jg. 8, 557-563; jg. 13, 288; jg. 14, 87-90; 235-236; 329-330; jg. 15, 47-48, 552.

Verslagen en Mededelingen Kon. Vla. Acad. v. Taal- en Letterk., 1920, 264-266; 331-333; 724-726; 1922, 541-544; 1923, 319-320; 1924, 257-258; 262; 267; 276; 1925, 272; 1928, 524-525; 1930, 95-96.

Paginae Bibliographicae, 1, 117 en 119; 2, 637 en 639.

Medewerking aan de *Biographie Nationale de Belgique*, 79, levensbeschrijvingen van P. M. RAMANT (t. 18, 1905) tot VANDEN HENDE, JEAN (t. 26, 1936-1938).

Algemene jaarverslagen van het Willems-Fonds (21 versl., 1892-1913).

Medewerking aan *Het Weekblad van Oostende*, *Het Weekblad van Nieuwpoort*, *Gent-Voorwaarts*, *Het Volksbelang*, *La Flandre Libérale*, *Het Laatste Nieuws*.